

תָּוִי, כִּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, הוּוּ בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא.
כִּד בָּעָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַרְבָּא לִזְוֵן לְגַבִּיּוּתָא, יְהַב
לִזְוֵן אַתְר דְּלַחֵם עֵנִי. לַחֵם עֵנִי, מָאן עֵנִי. דָּא דוּד
מִלְכָּא, דְּכַתִּיב בֵּיה (תהלים מו) כִּי עֵנִי וְאֶבְיוֹן אֲנִי.

וְהֵאֵי לַחֵם עֵנִי אֶקְרִי מִצָּה, נִוְקְבָא בְּלֵא דְכוּרָא,
מִסְכְּנֵינֵינָא תָּוִי, אֶתְקַרִּיבֵנוּ לְגַבִּי מִצָּה
בְּקַדְמֵינָא, בִּינֵן דְּקַרִּיבֵנוּ לִזְוֵן יְתִיר, עֵייל לִזְוֵן קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּדַרְגִּין אַחְרֵינִין, וְאֶתְחַבֵּר דְּכוּרָא בְּנוֹקְבָא.
וְכַדִּין, מִצָּה כִּד אֶתְחַבֵּרַת בְּדְכוּרָא אֶקְרִי מִצָּה
בְּתוֹסַפֵּת וְא"ו, תָּדָא הוּא דְּכַתִּיב, (דברים ל) כִּי תִמְצָוּהָ
הַזֹּאת. בְּגִינֵי כִּד, מִצָּה בְּקַדְמֵינָא, וְלִבְתֵּר מִצָּה.

עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְאָמַר, טוֹפְסָרָא
דְּקַטְנִין, עֲקִימֵן בְּאוּרְחָא, סְטוּ לְעֵילָא, לֹא
תַתָּוֵן בְּקוֹסְטָרָא דְּקַטְרָא דְלִתְתָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי,

לשון הקודש

בִּינֵן שְׁקַרְבֵנוּ אוֹתָם יוֹתֵר, הַכְּנִים אוֹתָם
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדַרְגוֹת אַחֲרוֹת,
וְהַתְּחַבֵּר זָכַר עִם נִקְבָּה. וְאֵו, כְּשִׁמְעָה
מִתְּחַבֵּרַת בְּזָכַר, נִקְרָא מִצָּה, בְּתוֹסַפֵּת
וְא"ו. זֶהוּ שְׁכַתוּב (דברים ל) כִּי תִמְצָוּהָ
הַזֹּאת. מִשׁוּם כִּד מִצָּה בְּרִאשׁוֹנָה, וְאַחַר
כִּד מִצָּה.

בְּעוֹדָם הוֹלְכִים שְׁמַעוּ קוֹל אַחַד
שְׁאוֹמֵר: גְּדוּד שֶׁל רוֹצְחִים אוֹרְבִים

כַּתוּב. בְּדָבָר הַזֶּה הִתְעוֹרְרוּ בּוֹ
הַחֲבֵרִים. אֲבָל כֹּא רְאָה, כְּשִׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל
בְּמִצְרַיִם, הָיוּ בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת. כְּשִׁרְעָה
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַרְבֵּן אוֹתָם אֲלֵיו,
נִתֵּן לָהֶם מְקוֹם שֶׁל לָחֵם עֵנִי, לָחֵם עֵנִי.
מִי הָעֵנִי? זֶה דוּד הַמְּלֶךְ, שְׁכַתוּב בּוֹ
(תהלים פו) כִּי עֵנִי וְאֶבְיוֹן אֲנִי.

וְלָחֵם עֵנִי הִזָּה נִקְרָא מִצָּה, נִקְבָּה בְּלֵי
זָכַר הִיא עֵנִי. הִתְקַרְבֵנוּ לַמִּצָּה בְּהַתְּחַלָּה.

שָׁמַע מִיְנֵהּ, דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְנִטְרָא אֹרְחִין.
 סְלִיקוּ לְעֵילָא, וְעָאלוּ בְּתַד טוֹרָא, בֵּין טַנְרִין תְּקִיפִין,
 אָמְרוּ, הוֹאִיל וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא בְּאֹרְחָא דָּא,
 מְלָה נְחָמִי אִו נִיסָא (פְּרַחִישׁ) אֶתְרַחִישׁ לָן.

אֲזַלִּי, יְתָבִי גַבִּי בְּקִיעֵי דְטַנְרָא. סְלִיק לִזֵּן חַד פֵּר
 נֶשׁ, תְּוֹוְהוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי מָאן אַנְתָּ. אָמַר
 מַאֲנָשִׁי אֲרַקָּא אָנָּא, אָמַר לִיה, וְתַמָּן אִית בְּנֵי נֶשָׂא,
 אָמַר אִין, וְזַרְעִין וְחַצְדִּין, מַנְיֵיהוּ בְּחִיזוּ אַחְרָא מְשַׁנְיִין
 מְנָאִי, וְסְלִיקְנָא גַבִּיכּוֹ, לְמַנְדַּע מַנְיֵיכּוֹ, מַה שְׁמִיה
 דְּאַרְעָא דְאַתּוֹן בְּהַ.

אָמַר לִיה, אֶרֶץ, בְּגִין דְּהֶכָּא אֶרֶץ חַתִּים שְׂרָיָא,
 דְּכַתִּיב, (אִיּוֹב כח) אֶרֶץ מִסְפָּנָה יֵצֵא לֶחֶם,
 מִהָאִי יֵצֵא לֶחֶם, בְּשָׂאֵר אֲרַעָא לָא יֵצֵא לֶחֶם,
 וְאִי נָפִיק, לָאוּ מִשְׁבַּעַת חַמִּינִין. אֲדַהֲבִי עָאֵל

לשון הקודש

מי אתה? אמר, אני מאנשי ארקא.
 אמר לו, ושם יש בני אדם? אמר, כן,
 וזרעים וקוצרים, מהם במראה אחר
 משנים מפני, ועליתי אליכם להכיר
 מהם, מה שמה של הארץ שאתם בה?
 אמר לו, ארץ, משום שבאן שורה ארץ
 החיים, שכתוב (איוב כח) ארץ מספנה יצא
 לחם. מוזו יצא לחם? בשאר הארץ לא
 יצא לחם, ואם יוצא, לא משבעת

בדרך, סטו למעלה, אל תרדו לפירה
 חסרת הנג שלמטה. אמר רבי יוסי,
 מזה נשמע שהקדוש ברוך הוא רוצה
 לשמר את דרכינו. עלו למעלה ונכנסו
 להר אחד, בין סלעים חזקים. אמרו,
 הואיל והקדוש ברוך הוא רצה בדרך
 הזו, נראה דבר, או יתרחש לנו גם.
 חלבו. ישבו על בקיעי הסלע. עלה
 להם איש אחד. תמהו. אמר רבי יוסי,

לְאַתְרִיהָ. תְּנוּהוּ, אָמְרוּ וּדְאֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּעֵי לְאַתְעָרָא לֹן בְּמִלָּה.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, וּדְאֵי עַל הַאי קָרָא דְאִמְרַתִּי,
דְּכִירְנָא דְאֹלִיפְנָא מִסְבָּא, חַד מְלָה עֲלָאָה.
בְּפִסְתָּ, דִּיחַב לֹון קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לָחֶם
דָּא, מֵאֲרַעָא דְחַיִּי, וּלְבַתֵּר לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, לָחֶם דָּא,
וְהָא אֹקִימְנָא מְלָה.

תוּ הָוָה אָמַר, דְּבַר (דף קנו ע"ב) נָשׁ, כִּד נִפְיָק לְהַאי
עֲלָמָא, לָא יָדַע מִיָּדֵי, עַד דְּאִטְעִים נִתְמָא. פִּיּוּן
דְּאָכִיל נִתְמָא, אַתְעַר לְמַנְדַּע וּלְאַשְׁתְּמוּדְעָא. כִּד כִּד
נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמַּצְרַיִם, לָא הוּוּ יָדְעֵי מִיָּדֵי, עַד
דְּאִטְעִים לֹון קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָחֶם מֵהַאי אֶרֶץ,
דְּכַתִּיב אֶרֶץ מִסְנָה יַעֲזָא לָחֶם, וּכְדִין עָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל,
לְמַנְדַּע וּלְאַשְׁתְּמוּדְעָא לִיָּה לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

לשון הקודש

הַלָּחֶם הַזֶּה, וְהִנֵּה בְּאֲרָנוּ אֵת הַדָּבָר.
עוֹד הָיָה אוֹמֵר, שְׂאֲדָם, בְּשִׁינְעָא לְעוֹלָם
הַזֶּה, לֹא יוֹדַע דְּבַר עַד שְׁטוּעִים לָחֶם.
פִּיּוּן שְׂאוּבֵל לָחֶם, מִתְעוֹרֵר לְדַעַת
וּלְחִבּוּר. כִּד בְּשִׁינְעָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמַּצְרַיִם,
לֹא הָיוּ יוֹדְעִים דְּבַר, עַד שֶׁהִטְעִים לָחֶם
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לָחֶם מִן הָאֶרֶץ הַזֹּאת,
שְׂכַתוּב אֶרֶץ מִסְנָה יַעֲזָא לָחֶם, וְאִזּוּ

הַפִּינִיּוֹם. פִּינִינִיּוֹם נִכְנָס לְמִקּוּמוֹ. תְּמַהוּ.
אָמְרוּ, וּדְאֵי הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחָה
לְעוֹרֵר אוֹתָנוּ בְּאִיזוּהַ דְּבַר.
אָמַר רַבִּי חֲזִיא, וּדְאֵי עַל הַפְּסוּק הַזֶּה
שְׂאִמְרַתִּי, זְכַרְתִּי שְׁלֹמְדַתִּי מִסְבִּי דְּבַר
אַחַד עַלִּיּוֹן בְּפִסְתָּ, שְׁנַתְּנִן לָחֶם הַקִּדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל הַלָּחֶם הַזֶּה מֵאֶרֶץ
הַחַיִּים, וְאַחַר כִּד לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם,

וַיִּנְקֹא לָא יַדְעִי, וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדְעָא, עַד דְּטָעִים נִהְמָא
דְּהֵאֵי עֲלֵמָא.

יִשְׂרָאֵל לָא יַדְעוּ, וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדְעוּ בְּמַלְיָן דְּלַעֲיִלָא,
עַד דְּאֶכְלוּ לֶחֶם עֲלָאָה, וּכְדִין יַדְעוּ
וְאֲשַׁתְּמוּדְעוּ בְּהֵוֹא אֲתֵר וּבְעָא קִדְשָא בְּרִיךְ הוּא
דִּינִדְעוּן יִשְׂרָאֵל יִתִּיר, בְּהֵוֹא אֲתֵר דְּאֲתַחְזִי לְהֵאֵי
אֶרֶץ. וְלֹא יָכִילוּ, עַד דְּטָעְמוּ לֶחֶם, מִהֵוֹא אֲתֵר,
וּמֵאן אִיהוּ, שְׁמַיִם. דְּכַתִּיב, (שמות טז) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם
לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, וּכְדִין יַדְעוּ וְאֶסְתַּכְּלוּ בְּהֵוֹא אֲתֵר,
וְעַד דְּאֶכְלוּ לֶחֶם מִהֵוֹא אֲתֵר, (ס"א וְעַד דְּלֹא אֶכְלוּ לֶחֶם מֵאֲלָיִן
אֲתֵרִי) לָא יַדְעוּ מִיָּדֵי וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדְעוּ.

אַתָּא רַבִּי יוֹסִי וּנְשָׁקִיָּה. אָמַר, וַדַּאי עַל דָּא אֲתַעֵר
לוֹן קִדְשָא בְּרִיךְ הוּא בְּהֵאֵי, וְעַל דָּא שִׁירוּתָא
דִּישְׂרָאֵל לְמַנְדַּע, לֶחֶם הוּא. קָמוּ וְאֶזְלוּ, עַד דְּהוּוּ

לשון הקודש

יָכִלוּ, עַד שֶׁטָּעְמוּ לֶחֶם מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹם,
וּמִי הוּא? שְׁמַיִם, שְׁכַתוֹב (שמות טז) הִנְנִי
מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, וְאִזּוּ יַדְעוּ
וְהִסְתַּכְּלוּ לְאוֹתוֹ מְקוֹם. וְעַד שֶׁאֶכְלוּ
לֶחֶם מֵאוֹתוֹ מְקוֹם, וְעַד שֶׁלֹּא אֶכְלוּ לֶחֶם
בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת לֹא יַדְעוּ דְּבָר וְלֹא הִפִּירוּ.
בָּא רַבִּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּ. אָמַר, וַדַּאי עַל זֶה
הֵעִיר אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזֵה, וְעַל

נִכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל לְדַעַת וּלְהַפִּיר אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְתִינּוֹק לֹא יוֹדַע וְלֹא
מִפִּיר עַד שֶׁטּוֹעֵם לֶחֶם שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה.
יִשְׂרָאֵל לֹא יַדְעוּ וְלֹא הִפִּירוּ בְּדָבָרִים
שֶׁלְמַעֲלָה עַד שֶׁאֶכְלוּ לֶחֶם עֲלִיּוֹן, וְאִזּוּ
יַדְעוּ וְהִפִּירוּ אֶת אוֹתוֹ מְקוֹם, וְרָצָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁיִּשְׂרָאֵל יַדְעוּ יוֹתֵר
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׂרָאוּי לְאֶרֶץ הַזֶּה, וְלֹא

אָזְלוּ, חָמוּ תִירֵי דְרַמוּסְקִין, חַד דְּבַר וְחַד נְוִקְבָּא. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, לִית לָן מַלְאָה בְּעֵלְמָא, דִּלְא חָוֵי דְּבַר
 וְנְוִקְבָּא, וְכָל מַה דִּי בְּאַרְעָא, חָבֵי נָמִי בְּיַמָּא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (בראשית ל) וַיָּבֵא יַעֲקֹב מִן הַשְּׂדֵה
 בְּעֵרֵב וַתֵּצֵא לָאָה לְקִרְאָתוֹ וְגו', וַתֵּצֵא לָאָה
 לְקִרְאָתוֹ, מִנָּא יָדַעַת. הָא אָמְרוּ דְּנִעָא חֲמֹרָא, וְלָאָה
 יָדַעַת, וְנִפְקַת לִיה, וְגָרִים לִיה דְּנִפְק מִנָּה יִשְׁשָׁכֵר.
 חָדָא הוּא דְּכָתִיב יִשְׁשָׁכֵר חֲמֹר גָּרָם, אַל תִּקְרֵי גָרָם,
 אֲלָא גָרָם דְּחֲמֹרָא גָרְמָא לִיה. אָמַרְת לָאָה, וְדַאי
 יָדַעְנָא דַאי יִיעוּל יַעֲקֹב בְּמִשְׁכְּנָא דְּרַחֵל, לִית לִי
 לְאַפְקָא לִיה, אֲלָא אֲזִרִיד לִיה חָבָא, וַיִּיעוּל בְּמִשְׁכְּנֵי.
 כִּי שָׁכַר שְׂכַרְתִּיךָ בְּדוּדָאֵי בְנֵי, (בראשית ל) מָאֵי בְּדוּדָאֵי
 בְנֵי, בְּגִין דְּנִחָא לִיה לְיַעֲקֹב עַל דָּא, דְּאֵלִין
 מְסִייעִין לְאוּלְדָּא. וַיַּעֲקֹב חָזָה יָדַע, דְּמַלְאָה לָא קָיָיְמָא
 בְּדוּדָאִים, אֲלָא לְעִילָא.

לשון הקודש

וַתֵּצֵא לָאָה לְקִרְאָתוֹ, מִנָּה יָדַעַת? חָוֵי
 אָמְרוּ שְׁנַעָה חֲמֹרָא, וְלָאָה יָדַעַת וַיָּבֵאָהּ
 אֵלָיו, וְגָרָם לוֹ שִׁנְיָא מִמֶּנָּה יִשְׁשָׁכֵר. זְהוּ
 שְׁפָתוֹב יִשְׁשָׁכֵר חֲמֹר גָּרָם, אַל תִּקְרֵי
 גָרָם אֲלָא גָרָם, שְׁתַּחֲמֹר גָּרָם לוֹ. אָמַרְתָּ
 לָאָה: וְדַאי יָדַעְתִּי שְׂאֵם יִפְגַּם יַעֲקֹב
 לְמִשְׁכְּן רַחֵל, אִין לִי לְהוֹצִיא אוֹתוֹ,
 אֲלָא אַחֲבָה לוֹ כָּאֵן וַיִּפְגַּם לְמִשְׁכְּנֵי.

בְּן הַרְאֵשִׁית שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְדַעַת הָיָה
 הַלְחָם. קָמוּ וְהִלְכוּ. בְּעוּדָם הוֹלְכִים רָאוּ
 שְׁנֵי פְרוֹת, אַחַד זָכָר וְאַחַד נְקֵבָה. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, אִין לָנוּ דְּבַר בְּעוֹלָם שְׂאִינוּ
 זָכָר וְנְקֵבָה, וְכָל מַה שְּׁבְּאַרְיָן - כִּד גַּם
 בָּיָם.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, וַיָּבֵא יַעֲקֹב מִן
 הַשְּׂדֵה בְּעֵרֵב וַתֵּצֵא לָאָה לְקִרְאָתוֹ וְגו'.

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קיג) **מוֹשִׁיבֵי עֶקְרַת הַבַּיִת אִם
הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא רוּחָא
דְּקוּדְשָׁא קְאָמַר, מוֹשִׁיבֵי עֶקְרַת הַבַּיִת, דָּא רַחֵל. אִם
הַבָּנִים שְׂמֵחָה, דָּא לְאָה. מוֹשִׁיבֵי עֶקְרַת הַבַּיִת, דָּא
עַלְמָא תַתָּא. אִם הַבָּנִים שְׂמֵחָה (הַלְלוּיָהּ), דָּא עַלְמָא
עַלְאָה, בְּנֵינִי בְּדַ הַלְלוּיָהּ.**

**אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל אֱלִין שְׂבִטִין, תְּקוּנִין דְּלִתְתָּא
אֵינוּן, וּבְלָחוּ בְּגוּוּנָא דְלְעִילָא. תָּא חֲזִי, כִּי
שָׂכַר שְׂכַרְתִּיד, לְנִסְכָּא בְּנִיה גּוּפָא וּמָאן אִיהוּ תוֹרָה.
שָׂכַר שְׂכַרְתִּיד, לָךְ, לְגוּפָךְ מִמֶּשׁ. שָׂכַר** (דף קנח ע"א)
שְׂכַרְתִּיד, לְאוּלְדָא דְיוֹקְנָךְ.

**מִחָכָא, מָאן דְלְעִי בְּאוּרֵייתָא, אַחְסִין עַלְמָא דְאִתִּי
וְאַחְסִין אַחְסִנְתָּא דְיַעֲקֹב. אַחְסִין עַלְמָא**

לשון הקודש

התחנתון. אם הבנים שמחה והללויהו -
זה העולם העליון. משום כך הללויהו.
**אמר רבי יהודה, כל השבטים הללו
הם תקונים שלמטה, וכלם כמו
שלמעלה. בא ראה, כי שכר שכרתיך
- לקחת ממנו הגוף, ומי הוא? תורה.
שכר שכרתיך - לך, לגופך ממש. שכר
שכרתיך - להוליד את דמותך.
מכאן מי שעוסק בתורה, יורש את
העולם הבא ויורש את נחלת יעקב.**

**כי שכר שכרתיך בודאי בני מה זה
בודאי בני? משום שנותח ליעקב על
זה, שאלו מסייעים להוליד. ויעקב היה
יודע שהדבר לא עומד בבודאים, אלא
למעלה.**

**פתח ואמר, מושיבי עקרת הבית אם
הבנים שמחה הללויהו. אמר רבי חזי, א
רוח הקדש אומרת: מושיבי עקרת
הבית - זו רחל. אם הבנים שמחה - זו
לאה. מושיבי עקרת הבית - זה העולם**

דָּאֲתִי, דְּכָתִיב יִשְׁשָׁכָר יֵשׁ שְׁכָר, (ירמיה לא) כִּי יֵשׁ שְׁכָר
לְפַעֲלָתָךְ. וּכְתִיב, (משלי ח) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ
וְאַצְרַתִּיהֶם אֲמֵלֵא.

כִּי יִלְדָּתִי לֹו שְׂשָׁה בָּנִים. (בראשית ל) אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה,
אֵלֶיךָ עֵילָא וְתַתָּא וְאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֵלְמָא. וּמָאן
דְּאַרְיָךְ בְּאַחַד, בְּעֵי לִיָּה לְאַמְלָכָא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְעֵילָא וְתַתָּא, וְלְאַרְבַּע סְטָרִי דְּעֵלְמָא, וְהֵינּוּ אֶחָד.
אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, כְּתִיב, (שיר השירים ב) עַל חֲרִי בְּתָר,
וּכְתִיב, (שיר השירים ח) עַל חֲרִי בְּשָׁמַיִם, מָאן אֵינּוּן
חֲרִי בְּשָׁמַיִם. אֵלֶיךָ שִׁית בְּנִין דְּלֵאָה, דְּאַכְלָלִין שִׁית
אַחֲרֵינִין, וְאֵינּוּן תְּרִיסָר, וְאֵינּוּן שִׁית. בְּגִין דְּכָל חַד
כְּלִיל בְּחֻבְרִיָּה, וְלֵאָה עֲלֵייהוּ, לְקַיְימָא (תהלים קיג) אִם
הַבָּנִים שְׂמַחָה הִלְלוּיָהּ.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים כב) לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבָּנִים,

לשון הקודש

צְדִדֵי הָעוֹלָם, וְהֵינּוּ אֶחָד.
אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, כְּתוּב (שיר ב) עַל חֲרִי
בְּתָר, וּכְתוּב (שם ח) עַל חֲרִי בְּשָׁמַיִם. מִי
הֵם חֲרִי בְּשָׁמַיִם? אֵלֹו שְׂשֵׁת הַבָּנִים שֶׁל
לֵאָה שְׂבוּלָלִים שְׂשָׁה אַחֲרִים, וְהֵם שְׁנַיִם
עֶשֶׂר, וְהֵם שְׂשָׁה, מִשּׁוּם שְׂכָל אֶחָד כְּלוּל
בְּחֻבְרוֹ, וְלֵאָה עֲלֵיהֶם, לְקַיְיִם (תהלים קיג) אִם
הַבָּנִים שְׂמַחָה הִלְלוּיָהּ.
וְעַל בֶּן כְּתוּב לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבָּנִים,

יִרְשׁ הָעוֹלָם תְּבָא, שְׂכָתוּב יִשְׁשָׁכָר, יֵשׁ
שְׁכָר, (ירמיה לא) כִּי יֵשׁ שְׁכָר לְפַעֲלָתָךְ,
וּכְתוּב (משלי ח) לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ
וְאַצְרַתִּיהֶם אֲמֵלֵא.

כִּי יִלְדָּתִי לֹו שְׂשָׁה בָּנִים. אָמַר רַבִּי
חֲזַקְיָה, אֵלֹו מַעֲלָה וּמַטָּה וְאַרְבַּעַת
הַצְּדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם. וּמִי שְׂמַאֲרִיךְ
בְּאַחַד, צְרִיךְ לֹו לְהַמְלִיךְ אֶת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה וְלְאַרְבַּעַת

בְּנֵי דְאִיהוּ עֲלֵמָא דְאֶתְפְּסִיא, וְלֹא אֶתְנַלְיָא, וְעַל דָּא
(ש) שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ. בְּנֵי
דְאִיהוּ עֲלֵמָא דְאֶתְפְּסִיא, וְלֹא אֶתְנַלְיָא כְּלָל.

וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ, הֵינּוּ דְכְּתִיב, (דברים ד) פִּי שָׁאֵל
נָא לְיָמִים רֵאשׁוּנִים וְגו' (ש) וּלְמַקְצֵה הַשָּׁמַיִם
וְעַד קֵצֵה הַשָּׁמַיִם. וְכָל הֵינִי, אֶקְרוּן הָרִי בְּשָׁמַיִם,
מִכָּאן וְלִתְתָּא אֶקְרוּן הָרִי בְּתַר, דְכְּתִיב, (בראשית ב) וּמִשֵּׁם
יִפְרֹד, וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים, טוּרֵי דְפִירוּדָא.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, בְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת קָשִׁירוּ קְשָׁרִין, אַרְבַּע
קְשָׁרִין דְאֶצְטְרִיכוּ לְתַקּוּנָא. וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
דְּבָנִין כְּדָּ נִפְקִי לְבַר אֵינוֹן קְשָׁרִין, וְאָף עַל גַּב דְּכְלָהוּ
תַּד, וּמִכָּאן וְלַהֲלָאָה כְּלָהוּ תַּד, בְּאוֹרַח מִיִּשְׂרָאֵל. וְעַל
דָּא, כְּלָהוּ שְׁבַטֵין סְלָקִין בְּסַחְדוּתָא דְלַעִילָא, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קכב) שֵׁשֶׁם עָלוּ שְׁבַטִים שְׁבַטֵי יִהּ
עֵדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה'.

לשון הקודש

משום שהוא העולם הנסתר ולא התגלה, ועל כן שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך, משום שהוא העולם שנסתר ולא התגלה כלל.

וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ, הֵינּוּ שְׁכַתוּב בִּי שָׁאֵל נָא לְיָמִים רֵאשׁוּנִים וְגו' וּלְמַקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד קֵצֵה הַשָּׁמַיִם. וְכָל אֵלוֹ נִקְרְאִים הָרִי בְּשָׁמַיִם. מִכָּאן וְלַמַּטָּה

נִקְרְאוּ הָרִי בְּשָׁמַיִם, אֶקְרוּן הָרִי בְּתַר, שְׁכַתוּב וּמִשֵּׁם יִפְרֹד. הַפְּרוּד.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, בְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת קְשָׁרוּ קְשָׁרִים, אַרְבַּעָה קְשָׁרִים שֶׁצְּטְרִיכוּ לְתַקּוּן. וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁמִשׁוּם כְּדָּ יוֹצְאִים הַחוּצָה אוֹתָם הַקְּשָׁרִים. וְאָף עַל גַּב שְׁכַלָם אַחַד, וּמִכָּאן וְלַהֲלָאָה כְּלָל

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּתִיב, (בראשית ל) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יִלְדָה
רַחֵל אֶת יוֹסֵף וְגו', מַה תָּמָא יַעֲקֹב לְמִיתָהּ
לְאוֹרְחֵיהּ, כִּד אֲתִילִיד יוֹסֵף, וְעַד לָא אֲתִילִיד יוֹסֵף
לָא בַּעַא לְמִיתָהּ לְאוֹרְחֵיהּ. אֵלָא הָא אוֹקְמוּהָ, דְתָמָא
דְּאֲתִילִיד שְׂטַנָּא דְעֵשׂוּ.

וְתָא חַזִּי, יוֹסֵף אֲשֶׁלִּים דְּוִכְתִּיהּ בְּתִרִיהּ וַיּוֹסֵף זְכִי
לִיהּ, דְּאֶקְרִי צְדִיק, וְהָכָא סִינְמָא דְגוֹפָא. כִּינּוּן
דְּתָמָא יַעֲקֹב, דְּאֲשֶׁתְּלוּם גוֹפָא, בַּעַא גוֹפָא לְמִתָּהּ
לְאוֹרְחֵיהּ, וְסִינְמָא דְגוֹפָא הוּא בְּרִית. וְעַם כָּל דָּא
בְּנִימֵן אֲשֶׁלִּים חוֹשְׁבָנָא, דְּבִיהּ אֲשֶׁתְּלִימוֹ תְרִיסַר.

וְאִי תִימָא, וְכִי לָא הָוָה יַדַּע יַעֲקֹב, דְּעַד כְּעֵן לָא
אֲשֶׁתְּלִימוֹ שְׁבַטִין, אַף עַל גַּב דְּאֲתִילִיד יוֹסֵף,
מָאִי טַעְמָא לָא אוֹרִיךְ עַד דְּוִתִּילִיד בְּנִימֵן וַיִּשְׁתְּלִימוֹ
שְׁבַטִין. אֵלָא, יַעֲקֹב בְּחֻכְמָתָא עֲבַד, וּמְלָה יַדַּע. אָמַר,

לשון הקודש

ובא ור' אהרן, יוסף השלים את מקומו
אחריו ויוסף זכה לו, שנקרא צדיק, וכאן
סיום הגוף. כיון שראה יעקב שגשלים
הגוף, רצה הגוף ללכת לדרבן, וסיום
הגוף הוא הברית, ועם כל זה בנימין
השלים את החשבון, שבו נשלמו שנים
עשר.

ואם תאמר, וכי לא היה יודע יעקב שער
עכשו לא השתלמו השבטים, אף על גב

אחד, בדרך ישרה, ועל כן כל השבטים
עולים בעדות למעלה. זהו שפתוב (תהלים
קכב) ששם עלו שבטים שבטי יה עדות
לישראל להודות לשם ה'.

ואמר רבי אלעזר, כתוב ויהי כַּאֲשֶׁר
יִלְדָה רַחֵל אֶת יוֹסֵף וְגו'. מַה רָאָה יַעֲקֹב
לְלַבֵּת לְדַרְבּוֹ כְּשֶׁנּוֹלַד יוֹסֵף, וְטָרַם שְׁנוֹלַד
יוֹסֵף לֹא רָצָה לְלַבֵּת לְדַרְבּוֹ? אֵלָא הִנֵּה
פְּרִשׁוּהָ, שְׂרָאָה שְׁנוֹלַד שְׂטַנּוֹ שֶׁל עֵשׂוּ.

וְדָאֵי אֵי אִשְׁתְּלִימוּ הָכָא כְּלָהוּ שְׁבַטִין, הָא יְדַעְנָא
דְּתַקוּנָא דְלַעִילָא שְׂרִיא עַלְיֵיהּ כְּדָקָא יָאוּת. וּבְאַרְעָא
דָּא, לָא לִיבְעֵי דִישְׁתְּלִימוּ, אֶלָּא בְאַרְעָא קְדִישָׁא.

תָּא חָזִי, דְהָכִי הוּא, דְכְלָהוּ תְרִיסַר שְׁבַטִין, תַּקוּנָא
דְעֶלְמָא תַתָּא נִינְהוּ, וּכְיֵן דְאִתְּלִיד בְּנִימִין,
מִיתַת רַחֵל, וְנָטְלָא דּוּכְתָא הָאֵי עֶלְמָא תַתָּא,
לְאִתְתַּקְנָא בְהוּ. וְעַל דָּא לָא אִתְּלִיד בְּנִימִין, אֶלָּא
בְאַרְעָא קְדִישָׁא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית מח) וְאֲנִי
בְבוֹאֵי מִפְדָּן מִתָּה עָלֵי רַחֵל בְּאַרְצָא בְנַעַן בְּדַרְדָּר, וְתַמָּן
מִיתַת רַחֵל וְנָטְלָא דּוּכְתָא, הָאֵי עֶלְמָא תַתָּא,
לְאִתְיִשְׁבָּא בְבֵיתָא שְׁלִימָתָא, וְכָל זְמַנָּא דְרַחֵל קְיִימָא,
עֶלְמָא תַתָּא לָא אִתְתַּקְנָא בְהוּ, מִיתַת רַחֵל, נָטְלָא
בֵּיתָא בְשְׁלִימוּ. (ד"א ל"ג לעילא)

לשון הקודש

רחל, ולקחה את המקום העולם
התחתון הנה להתתקן בהם, ועל כן לא
נולד בנִימִין אלא בארץ הקדושה. והו
שבתוב ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל
בארץ בנען בדַרְדָּר, ושם מתה רחל
ונטלה את המקום, העולם התחתון
הנה, להתישב בבית שלם. וכל זמן
שרחל קַיִמָת, העולם התחתון אינו
נתקן בהם. מתה רחל – נטלה ולמעלה
הבית בשלמותו.

שנולד יוסף, מה הטעם לא חכה עד
שנולד בנִימִין וישתלמו השבטים?
אלא יעקב עשה בחכמה וידע הדבר.
אמר, ודאי אם ישתלמו כאן כל
השבטים, הנה ידעתי שהתקון של
מעלה שריו עליהם פראוי, ובארץ הזו
לא צריכים שישתלמו, אלא בארץ
הקדושה.

בא ראה שבד הוא, שכל שנים עשר
השבטים הם התקון של העולם
התחתון, וכיון שנולד בנִימִין, מתה

וְאִי תִימָא, לֵאָה אִמָּאי לָא מִיתַת בְּהֵוֹא זְמָנָא.
 אֵלָא בְּגִין דְּבִיתָא בְּעֵלְמָא תַתָּאָה (נ"א עֲלָאָה) אִיהוּ,
 וְכֵלָא מְנִיָּה הוּוּ לְאַתְתְּקִנָּא, וְלֹא מִעֲלָמָא עֲלָאָה (נ"א
 תַתָּאָה), וּבְגִין כֶּךָ לָא מִיתַת בְּהֵוֹא שְׁעֵתָא. וְכָל עוֹבְדוֹי
 דְּלֵאָה בְּאַתְפְּסִיָּא אִינוּן, בְּגִין דְּעֵלְמָא עֲלָאָה אִיהוּ
 בְּאַתְפְּסִיָּא, וְלֹא בְּאַתְנַלְיָא, וּבְגִין כֶּךָ לָא אֲדַבֵּר
 מִיתַתָּה דְּלֵאָה, כְּמִיתַתָּה דְּרַחֵל.

וְתָא חַזִּי, דְּהָכִי הוּוּ וְדָאי. בְּגִין דְּעֵלְמָא עֲלָאָה, כָּל
 מְלוֹי בְּאַתְפְּסִיָּא, וְעֵלְמָא תַתָּאָה כָּל מְלוֹי
 בְּאַתְנַלְיָא. בְּגִין כֶּךָ, אֲתַפְּסִיָּא לֵאָה בְּמַעְרְתָא
 דְּכַסְפִּלְתָּא, וְרַחֵל בְּגִלְוִיָּא דְּאִזְרְחָא, דָּא בְּסַתְרָא, וְדָא
 בְּאַתְנַלְיָא. וּבְאַתְפְּסִיָּא עֵלְמָא עֲלָאָה אֲתַרְשִׁים, דְּכַתִּיב,
 (בראשית ל) וַתֹּאמֶר לֵאָה בְּאֶשְׂרֵי כִי אֲשֶׁרוּנִי בָנוֹת, וּבְגִין
 כֶּךָ קָרְאָה שְׁמִיָּה אֲשֶׁר. (בְּגִין כֶּךָ כָּל בְּרַבְכָּאן (דף קנח ע"ב) דְּתַרְיִן עֲלָמִין

בְּאַתְנַלְיָא וּבְאַתְפְּסִיָּא וְעַם כָּל דָּא).

לשון הקודש

וְאִם תֹּאמֶר, לָמָּה לָא מַתָּה לֵאָה בְּאוֹתוֹ
 הַזְּמַן? אֵלָא מְשׁוּם שְׁהַבִּית הוּוּ בְּעוֹלָם
 הַתַּחְתּוֹן וְהַעֲלִיּוֹן, וְהַכֹּל הָיוּ מְמַנּוּ
 לְהַתְּמַקֵּן, וְלֹא מִן הָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן
 וְהַתַּחְתּוֹן, וּמְשׁוּם כֶּךָ לָא מַתָּה בְּאוֹתָהּ
 שְׁעָה. וְכָל מַעֲשֵׂי לֵאָה הֵם בְּגִסְתָּר,
 מְשׁוּם שְׁהָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן הוּוּ בְּגִסְתָּר וְלֹא
 בְּגִנְגְלָה, וּמְשׁוּם כֶּךָ לָא נִזְכְּרָה מִיתַתָּה

שֶׁל לֵאָה כְּמִיתַתָּה שֶׁל רַחֵל.
 וְכֵּן וְרָאָה שְׁכַךְ זֶה וְדָאי, מְשׁוּם
 שְׁהָעוֹלָם הַעֲלִיּוֹן כָּל דְּבָרָיו בְּגִסְתָּר,
 וְהָעוֹלָם וְהַעֲלִיּוֹן הַתַּחְתּוֹן כָּל דְּבָרָיו
 בְּגִנְגְלָה, מְשׁוּם כֶּךָ נִתְּבַסְתָּה לֵאָה
 בְּמַעְרַת הַמַּכְכֵּלָה, וְרַחֵל בְּדֶרֶךְ הַגְּלוּיָה.
 זֶה בְּגִסְתָּר, וְזֶה בְּגִלְוִיָּא. וּבְגִסְתָּר הָעוֹלָם
 הַעֲלִיּוֹן נִרְשָׁם, שְׁכַתוֹב וַתֹּאמֶר לֵאָה

וּבְגִין דָּא, כְּלָא חַד, דְּהָא כְּלָא חַוֵּי מֵעֲלָמָא עֲלָאָה.
 חַבֵּי נָמֵי וּבְכָל אֲתֵר, תִּרְיִן עֲלָמִין, דָּא
 בְּאֲתַגְלִיָּא וּדְא בְּאֲתַפְסִיָּא. וְאַנְן לָא מְבַרְכִינָן לְקַדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, אֲלָא בְּתִרְיִן עֲלָמִין, דְּכִתְיִב, (תהלים קו) בְּרוּךְ
 ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. בְּגִינֵי כֵךְ,
 עֲלָמָא עֲלָאָה קָרִינָן הו"א, וְקָרִינָן לְעֲלָמָא תַתָּאָה
 אֲתֵ"ה, בְּגִין דְּאִיהוּ בְּרוּךְ מֵעֲלָמָא עֲלָאָה, עַל יְדֵי
 דְּעֲדִיק. הָדָא הוּא דְּכִתְיִב (תהלים קלה) בְּרוּךְ ה' מֵצִיּוֹן
 שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַם וְגו'. וְדֵאֵי מֵצִיּוֹן אִיהוּ בְּרוּךְ.

תָּא חַוֵּי, בְּגִינָא דָּא (שמות לד) ה' ה' תִּרְיִן עֲלָמִין
 נִינְהוּ, דָּא בְּאֲתַגְלִיָּא וּדְא בְּאֲתַפְסִיָּא, וְעַל דָּא
 פְּסִיק טַעְמָא בְּגִינֵיהוּ, וּמֵעֲלָמָא דָּא עַד עֲלָמָא דָּא,
 כְּלָא חַד.

לשון הקודש

משום כך לעולם העליון קוראים הו"א,
 ולעולם התחתון קוראים את"ה, משום
 שהוא ברוך מן העולם העליון על ידי
 הצדיק. זהו שכתוב ברוך ה' מציון שכן
 ירושלים וגו'. ודאי מציון הוא ברוך.

בא ראה, כמו בן ה' ה' שני עולמות
 הם, זה בגגלה וזה בגסתר, ועל פן
 מפסיק הטעם בתוכם, ומהעולם הזה
 ועד העולם הזה הכל אחד.

באשרי כי אשרוני בנות, ומשום כך
 קראה שמו אשר. ומשום כך כל הנרכות של
 שני העולמות בגגלה ובגסתר, ועם כל זה.

ומשום כך הכל אחד, שהרי הכל הוא
 מן העולם העליון. כך גם, ובכל מקום,
 שני עולמות, זה בגגלה וזה בגסתר,
 ואנו לא מברכים את הקדוש ברוך הוא
 אלא בשני עולמות, שכתוב ברוך ה'
 אלהי ישראל מן העולם ועד העולם.

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָלְדָה רָחֵל אֶת יוֹסֵף וְגו', (בראשית לא) אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, תָּא חַזִּי, שְׁלִימוֹתָא דִּיעֲקֹב דִּלָּא
 בַּעַא לְמִיּוּל אֵלָא בְרִשׁוּתִיה דְלָבָן. וְאִי תִימָא, זְמַנָּא
 אַחֲרִינָא אִמָּאי לָא אָזִיל בְרִשׁוּתִיה. אֵלָא בְּגִין דְדַחִיל
 יַעֲקֹב, דִּלָּא יִשְׁבּוֹק לִיה, וַיִּשְׁתְּלִימוּ תְרִיסַר שְׁבַטִין
 בְּאַרְעָא אַחֲרָא. וְעַל דָּא כִּיּוֹן דְחֲמָא דְמַטָּא שְׁעֵתָא
 דְבִנְיָמִין, בְּרַח. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, וַיִּבְרַח הוּא וְכָל
 אֲשֶׁר לוֹ.

דְכִיּוֹן דְאַתְיְלִיד בְּנִימִין, אַתְקַשְׁרַת שְׁכִינְתָּא בְּכֻלְהוּ
 שְׁבַטִין, וְנִטְלָא בֵיתָא בְּכֻלְהוּ. וַיַּעֲקֹב חָזָה יָדַע
 בְּרִזָּא דְחֲכַמְתָּא, דְכַד יִשְׁתְּלִימוּ תְרִיסַר שְׁבַטִין,
 דְשְׁכִינְתָּא תִתְקַשְׁט וְתִתְקַשְׁר בְּהוּ, וְרַחֵל תָּמוּת, וְאִיהִי
 נִטְלָא בֵיתָא.

תָּא חַזִּי, הָכִי אֹלִיפְנָא, עֲלָמָא תִתָּאָה אַתְחַזִּי לִיה

לשון הקודש

לו.

שְׁכִינָא שְׁנוּלַד בְּנִימִין, נְקַשְׁרָה הַשְׁכִּינָה
 בְּכָל הַשְּׁבָטִים וְנִטְלָה הַבַּיִת עִם כָּלָם.
 וַיַּעֲקֹב הָיָה יוֹדֵעַ בְּסוּד הַחֲכָמָה,
 שֶׁכַּאֲשֶׁר יִשְׁתְּלִימוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים,
 שֶׁהַשְּׁכִינָה תִתְקַשְׁט וְתִתְקַשְׁר עִמָּם
 וְרַחֵל תָּמוּת, וְהִיא נֹטְלַת אֶת הַבַּיִת.
 כַּאֲרֵא, כִּד לְמַדְנֵי, הָעוֹלָם הַתְּהֵתוֹן
 נִרְאָה לִיעֲקֹב כְּמוֹ שְׁנִרְאָה לְמוֹשֶׁה, אֵלָא

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָלְדָה רָחֵל אֶת יוֹסֵף וְגו'.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כַּאֲרֵא הַשְּׁלָמוֹת שֶׁל
 יַעֲקֹב, שֶׁלֹּא רָצָה לְלַבֵּת אֵלָא בְרִשׁוּת
 לָבָן. וְאִם תֹּאמַר, לְמָה לֹא הִלָּךְ פַּעַם
 אַחֲרֵת בְּרִשׁוּתוֹ? אֵלָא מְשׁוּם שֶׁפָּחַד
 יַעֲקֹב שֶׁלֹּא יַעֲזֹב אוֹתוֹ וַיִּשְׁתְּלִימוּ שְׁנַיִם
 עֶשֶׂר שְׁבָטִים בְּאַרְצָא אַחֲרָת, וְעַל כֵּן,
 כִּיּוֹן שֶׁרָאָה שֶׁהִגִּיעָה שְׁעֵתוֹ שֶׁל בְּנִימִין,
 בְּרַח, כְּמוֹ שְׁנִרְאָה וַיִּבְרַח הוּא וְכָל אֲשֶׁר

לִיעֲקֹב בְּמָה דִּאֲתַחֲוֵי לְמֹשֶׁה, אֶלָּא דְלֹא יְכִילַת, עַד
 דְּהוּוּ תְרִיסַר שַׁבְּטִין בְּבֵיתָא לְאַתְקִשְׁרָא בְּהוּ, וּכְדִין
 אֲתַדְכִּיאַת (נ"א אֲתַדְחִיַּית) רַחֲל, וְנִטְלָא אִיהִי בֵיתָא בְּכֻלְהוּ
 שַׁבְּטִין, וַחֲוַת עֲקָרָא דְבֵיתָא, וּכְדִין (תהלים קיג) מוֹשִׁיבֵי
 עֲקָרַת הַבַּיִת וְדָאֵי.

אָמַר יַעֲקֹב, הָא מָטָא זְמָנָא, דְּאֲשַׁתְּלִימוּ תְרִיסַר
 שַׁבְּטִין, וְדָאֵי עֲלָמָא דְלַעֲיִלָּא יַחֲוַת הוּא
 לְבֵיתָא לְאַתְקִשְׁרָא בְּהוּ, וּמְסַכְּנוֹתָא דָּא אֲתַדְחִיַּיא
 קַמִּיהִ. אִי תָמוֹת הָבָא, לָא אַפּוּק מִהָבָא לְעֲלָמִין.
 וְלֹא עוֹד, אֶלָּא בְּאַרְעָא דָּא, לָא אֲתַחֲוֵי לְאַשְׁלָמָא
 בֵּיתָא. בְּגִין כֶּךָ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יִלְדָה וְגו', עַד לָא
 אֲשַׁתְּלִימוּ שַׁבְּטִין.

שָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, וְדָאֵי כָּל מְלוּזֵי דְרַבִּי
 יְהוּדָה שְׁפִיר, וְדָא סָלִיק עַל כָּלָא. וְאִי תִימָא
 אַמַּאי לָא אֶזְל לִיה לְאַזְרַחֲיָה מִיַּד. אֶלָּא, כָּל זְמַן

לשון הקודש

וְהַמְסַכְּנָה הוּאֵת גְּדֻחִית לְפָנָיו. אִם
 תָּמוֹת פֶּאן, לֹא אֵצֶא מִכָּאן לְעוֹלָמִים.
 וְלֹא עוֹד, אֶלָּא בְּאַרְצָן הוּוּ לֹא רָאוּ
 לְהַשְׁלִים אֶת הַבַּיִת. מִשּׁוּם כֶּךָ וַיְהִי
 כַּאֲשֶׁר יִלְדָה וְגו', טָרַם יִשְׁתַּלְמוּ
 הַשַּׁבְּטִים.

שָׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וְדָאֵי יָפִים הֵם
 כָּל דְּבַרֵי רַבִּי יְהוּדָה, וְזֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל.

שְׁלֹא יְכַלָּה עַד שֶׁהָיוּ שְׁנַיִם עָשָׂר שַׁבְּטִים
 בְּבֵית לְהַתְקַשֵּׁר עִמָּם, וְאִזּוּ נִטְהַרְהָ
 וְנִדְחַמְהוּ רַחֲל, וְהָיָא נִטְלָה אֶת הַבַּיִת
 בְּכָל הַשַּׁבְּטִים וְהִיָּתָה עַקֵּר הַבַּיִת, וְאִזּוּ
 וְדָאֵי מוֹשִׁיבֵי עֲקָרַת הַבַּיִת.

אָמַר יַעֲקֹב, הִגֵּה הִגִּיעַ הַזְּמַן שְׁנַשְׁלָמוּ
 שְׁנַיִם עָשָׂר הַשַּׁבְּטִים, וְדָאֵי יָרַד הָעוֹלָם
 שְׁלֹמַעְלָה לְבֵית לְהַתְקַשֵּׁר עִמָּם,

דְּרַחֵל לָא מִתְעַבְרָא מִבְּנֵימִין, אֲתַעֲבֵב תַּמָּן. בִּיּוֹן
 דְּמָטָא זְמָנָא דְּבְנֵימִין, עֵרַק וְלֹא בָּעָא רִשׁוּתָא, בְּגִין
 דְּלֹא יִתְעַבֵּב תַּמָּן וַיִּתְחַבֵּר יַעֲקֹב בְּכוּלָּהוּ שְׁבָטִין,
 בְּאַתְרָא (דְּלֵא) דְּאַצְטְרִיךְ.

רַבִּי אַבְא פְּתַח, (שמות ד) וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיָּשָׁב אֶל יִתְרֵ
 חוֹתְנֵנוּ וְגו'. תָּא חַזִּי, מֹשֶׁה רָעִי עָנָא דִּיתְרוֹ חֲמוּי
 חָהּ, וְדִיּוּרִיָּה חָהּ בֵּיתָה. וְכַד בָּעִי לְמִיּוּזֵל, לָא אֲזַל
 אֶלְא בְּרִשׁוּתָא דִּידִידָהּ. וַיַּעֲקֹב דְּחָהּ שְׁלִים וְדִיּוּרִיָּה
 חָהּ תְּדִיר עֲמִיָּה דְּלָבֹן, אִמְאִי לָא בָּעָא רִשׁוּתָא מְנִיָּה.
 אֶלְא הָא אֲתַמֵּר דְּלֵא יִגְלַל לָבֹן עֲמִיָּה גְּלַגּוּלִין
 וַיִּשְׁתַּאֲר תַּמָּן. דְּהָא בְּקַדְמִיתָא אָמַר לִיָּהּ, וּמִיָּד גְּלַל
 עֲלִיָּהּ גְּלַגּוּלִין וְאַשְׁתַּאֲר תַּמָּן, וְחֲשַׁתָּא דְּחִיל מְנִיָּה.

אַבְל יִתְרוֹ, לָא חָהּ חֲבִי לְגַבִּי מֹשֶׁה. בְּגִין דְּלָבֹן
 חֲרָשָׁא חָהּ, וּבְחֲרָשָׁא חָהּ כָּל עוֹבְדֵי לְגַבִּי

לשון הקודש

ובשׂרָעָה לְלֶכֶת, לא הֵלֶךְ אֶלְא בְּרִשׁוּתוֹ.
 וַיַּעֲקֹב, שְׁהִיָּה שְׁלָם, וְדִיּוּרוֹ תַּמִּיד הִיָּה
 עִם לָבֹן, לָמָּה לא בְּקִשׁ מִמֶּנּוּ רִשׁוּת?
 אֶלְא חֲרִי נִתְבָּאֵר שְׁלֵא יִגְלַל לָבֹן עִמּוֹ
 גְּלַגּוּלִים וַיִּשְׁאֲר שָׁם, שְׁחֲרִי בְּרִאשׁוּנָה
 אָמַר לוֹ, וּמִיָּד גְּלַל עָלָיו גְּלַגּוּלִים
 וַנִּשְׁאֲר שָׁם, וְכַעַת פְּחַד מִמֶּנּוּ.

אַבְל יִתְרוֹ לא הִיָּה כְּדִּן כְּלָפִי מֹשֶׁה,
 מִשּׁוּם שְׁלָבֹן הִיָּה מְכַשֵּׁף, וּבְכַשׁוּף הִיָּה

וְאִם תֵּאמַר, לָמָּה לא הֵלֶךְ לוֹ לְדַרְבּוֹ
 מִיָּד? אֶלְא כָּל זְמַן שְׁרַחֵל לא הִתְעַבְרָה
 מִבְּנֵימִין, הִתְעַבֵּב שָׁם. בִּיּוֹן שְׁהִגִּיעַ הַזְּמַן
 שֶׁל בְּנֵימִין, בְּרַח וְלֹא בְּקִשׁ רִשׁוּת, כְּדִי
 שְׁלֵא יִתְעַבֵּב שָׁם, וַיִּתְחַבֵּר יַעֲקֹב בְּכָל
 הַשְּׁבָטִים בְּמָקוֹם וּשְׁלֵא שְׁצִרִיךְ.

רַבִּי אַבְא פְּתַח, וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיָּשָׁב אֶל
 יִתְרֵ חוֹתְנֵנוּ וְגו'. בֵּא רְאָה, מֹשֶׁה הִיָּה
 רוּעָה אֶת צֵאן חוֹתְנֵנוּ, וְדִיּוּרוֹ הִיָּה עִמּוֹ.

דִּיעֲקֹב, וְהִשְׁתָּא לָא בְעָא יַעֲקֹב לְאַתְעַכְבָּא תַמּוֹן, דְּהָא
קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר לִיה (בראשית לא) שׁוּב אֶל אֲרֶץ
אֲבוֹתֶיךָ וְגו'. וְעַל דָּא לָא בְעָא לְאַתְעַכְבָּא וּלְמִישְׁבֵּךְ
פְּקוּדָא דְמַרְיָה.

תָּא חַזִּי, כְּתִיב, (בראשית ל) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל וְגו',
פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מז) לְמַנְעִיחַ לְבַנֵּי קִרְחָה עַל
עֲלָמוֹת שִׁיר. הָאִי קָרָא, אִית לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיתָה, דְּרָזָא
דְּחֲכַמְתָּא אִיהוּ. וְכָל חַזִּי שִׁירִין וְתוֹשְׁבַתָּן, דְּהוּוּ
אֲמַרֵי בְנֵי קִרְחָה, בְּלָתוּ מִחֲדַתֵּין אֵינּוֹן שִׁירִין וְתוֹשְׁבַתָּן
דְּהוּוּ מְלַקְדָּמִין, וְכֵן כָּל אֵינּוֹן שִׁירִין וְתוֹשְׁבַתָּן דְּאָמַר
דְּוֹד וְכָל אֵינּוֹן דְּהוּוּ עַמִּיָּה, בְּלָתוּ הוּוּ בְּרָזָא עֲלָאָה,
בְּרָזָא דְחֲכַמְתָּא.

תָּא חַזִּי, עֲבַד קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלָמָא תַתָּאָה
בְּגוּוֹנָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה, וְכָל אֵינּוֹן סְדָרִין דְּסְדָרוּ

לשון הקודש

לְהַסְתַּכְּלָא שְׁהוּא סוּד שֶׁל חֲכָמָה, וְכָל
הַשִּׁירִים וְהַתְּשֻׁבּוֹת הַלְלוּ שְׁהוּוּ
אוֹמְרִים בְּנֵי קִרְחָה, כְּלָם מִחֲדָשִׁים הֵם
אוֹתָם שִׁירִים וְתְשֻׁבּוֹת שְׁהוּוּ מְלַפְנִים,
וְכֵן כָּל אוֹתָם שִׁירוֹת וְתְשֻׁבּוֹת שְׁאָמַר
דְּוֹד וְכָל אוֹתָם שְׁהוּוּ עִמּוֹ, כְּלָם הָיוּ
בְּסוּד עֲלִיוֹן, בְּסוּד הַחֲכָמָה.

בַּא רְאָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשָׂה אֶת

כָּל מַעֲשָׂהוּ בְּלִפְי יַעֲקֹב, וְכַעַת לָא רְצָה
יַעֲקֹב לְהַתְּעַבֵּב שָׁם, שְׁהָרִי הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אָמַר לוֹ שׁוּב אֶל אֲרֶץ
אֲבוֹתֶיךָ וְגו', וְעַל כֵּן לָא רְצָה לְהַתְּעַבֵּב
וּלְעֹזֵב אֶת מְצוֹת רַבּוֹנוּ.

בַּא רְאָה, כְּתוּב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל
וְגו'. פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מז) לְמַנְעִיחַ לְבַנֵּי
קִרְחָה עַל עֲלָמוֹת שִׁיר. בְּפִסּוּק הַזֶּה יֵשׁ